

tonyina'). Recordem el gran paper de la zona Cambrils Tortosa (1 costa valenciana) en el descabdellament dels afers de costa i pesca catalanes. Justament el cim culminant de la Serra del Coll de Balaguer (damunt el Perelló de Cambrils) és *El Puntaire* prolongament mossàrab de PUNCTARIU — 2 Especialment a Cerdanya: «avui ha caigut una bona *rajada* de sol» ('soleiada') Grus (1934), figuradament 'un seguit': «Les *Poses* són una altra *rajada* de camps, que hi ha més ençà del Cornet», Adraén (1935), «No tindries pas una *rajada* de mel? Jo que tinc gana' — Sí que en tinc—. Li abaixà la mel», Ant. Cayrol (*Cont Cerdanes*, 17). — 3 Alguns ho han usat com a abstracte de 'passar ratlla, esborrar' o fins 'eliminar'. «M'han dit que la Institució Patxot renunciava a patronar la publicació d'aquells treballs de l'I. E. C. que tractessin temes d'Econòmica o de Filosofia, és en el supòsit que sigui certa aqueixa *radiació*, que li escric la carta present ---», Coromines, carta al mecenes Rafel Patxot procurant dissuadir l'en, 26-XI-1926 (en el moment que els polítics traïdors a sou de Primo de Rivera maldaven per escanyar l'I. E. C. per fam)

Raigal, raigar, raiguer, raiguera, V *arrel*, vol 1, 417a56 60, 416a13 i n 8 Cito abreujant els passatges de Muntaner *Raigal* 'arrencada d'un membre'. «Al senyor rey N'Anfós venc malaltia, d'una exidura que s'fèu e l' *raygel* de la cuxa» (cap 173) *Raiguer* i *raiguera* semblen ser les formes correctes a llegir en Muntaner per a 'peu, faldar de la muntanya' «com fo al Veló --- per los *raygués* de la muntanya anà-se'n a Coplliure»; «pres comiat del senescal --- se més e l camí --- e anaren se'n per lo *rayguer* de Navarra, ço és saber, tota ora per terra del rey de Castilla», «com lo senyor rey anava así descuydat --- los almugàvers qui ab ell eren, entró a 200, anaven per les *raygueres* de la muntanya, e levaren dos o tres lcbres», cap 160, 92 i 314 La llicó *raiguera* deu ser errònia, usa el mot JoSantamaria com si fos viu (*Vís de Cat*, «La Publicitat», 9-XII-26) i ho fa precisament en aquesta forma, però suposo que el copia de Muntaner (en l'ed. Coroleu) *De raigar* 'arrelar' «Ànima mia, --- gran goig he que almenys no est *rebigada* en l'amor de les coses temporals --- así poràs çesser *desrebigada* de tota amor temporal», Ant. Canals (*Arta de Ànima*, NCI, 127) «La tua gràcia --- encara no és bastant a sobrir e vençre la primera *ragada* vellea del peccat, dins mi envellit e anti-gat», B. Oliver (*Excitatori*, 21)

Raigonet, V *roseger*

RAIGRÀS de l'angl. *ray-grass* id., compost de *ray* 'part marginal de les flors compostes (com la margaridota)' amb *grass* 'herba' □ 1ª doc. 1897, Noller

Raiguer, *raiguera*, V *arrel* i *raigal* *Raif*, V *arrel* *Reil* 'via fèrria' (que alguns pronuncien bàrbarament *rail* i 'l'gú n'ha fet un *rail*), de l'angl. *rail* (pron. *réil*), del mateix origen que *RIELL* (veg.) *Raïlada, raïlam*,

raïlamenta, raïlar, V. *arrel* **Raim* 'matriu' (*AlcM*) no existeix, V. *ràhim*

RAIM, 'gotim de fruit de la vinya', 'gra de raim', del ll. vg. *RACIMUS*, variant del ll. *RACEMUS*, 'gotim', la qual sembla ser no menys antiga que la forma clàssica i presa com aquesta d'un llenguatge pre-itàlic. □ 1^a doc.: S. XIII (Llull, *VidesR*, Jaume I).

«Sent Jacme, frare del Senyor --- fo seynt del ventre de la sua mare, lo qual no bec vi de *rayms* ni de cer-vesa, ni menjà nuls temps carn», *VidesR*, 106v1 (trad. «sanctus fuit, vinum et siceram non bibit», 296 20, cf. notes 80 i 81, p. 448, de l'ed.) La història que conta Llull, amb impertorbable acidesa, recorda la de tants militars «patriotes» disposats a sacrificar-se: «Lo lop, qui viu la mort del pastor, e ohí lo dol que l pagès menava, hac contricció de cor, e dix que cosa cuvinent era que feés penitència del dan que havia donat al pagès e --- de la mort del pastor; e en una vinya on havia molts *rahims*, la qual era del pagès a qui havia mortes les ovelles, él anà fer penitència, menjant tots jorns dels *rahims* a tota sa volentat» (*Blanquerna*, NCI 1, 266 27)

Per «la vinya és entesa la gent judaica --- que y cavà e y féu un trull' és la doctrina dels profetes, que axí com en lo trull són trapixats *rehims* e se fa lo vi, axí en la doctrina profetizal --- venc lo temps dels *rahims*, qu'a David e Salamó, tramès los profetes primés, Ysahies ---», StVicentF (*Quar*, 116 44, 51). «En mi gran abundament / de peix ha, tota vegada / --- / de nobles vinyes ornada, / *raims* moscatells e parrells, / de viles e de castells / molt honradament dotada», Turmeda (*Div Mall*, NCI x, 114), on ja tenim la pronúncia monosil·làbica del mall modern, *ráims*, testificada pel metre, també en la *Comèdia de la Conquesta*, de 1683, veg. la nota sobre *peramany* (*PERA*). «Aquell déu --- Baco, fill de Semel, estant en uns palaus grans e molt rics, emparamentats de pàmpols ab gran còpia de *rayms*», *Curial* (NCI III, 174.10) «Com Ypòlit --- fon en la ciutat, vestí's la roba de brocat, calsà's les calces brodades, qui eren molt vistoses e de bona gràcia obrades, que mostraven los pàmpols e los *rayms*», JoMartorell (Ag III, 170 5f).

Fins avui mot d'ús general, tant en el sentit del gotim com en el de gra de raim, en què figura inequívoc, junt amb l'altre, en OPou: «*raym*' uva, *racemus*; *rayms* penjats, --- *rayms* massa madurs --- *raym* que s pot guardar en adob --- *raym* que té los grans durs --- lo capoll del *raym* o rapa ---, lo gra del *raym*», «pisar los *rahims* calco» (*TbPu*, 63, 20). També del raim de palmera o de dàtils «Com a rey humil - ell no gasta gala' / vós sou lo *rahim*, - la Verge és la palma, / vós sou rey de reys, - ella és font de gràcia», MilàF (*Romancerillo*, 8 20)

La pronúncia dialectal moderna és *ráim* cat. or., *ráim* cat. occ i val, *ráim* ross, i part de l'Emp., *ráim* en pobles considerables de Mall (Manacor, Sóller, Vilafra de B.), *ráim* a Palma i la major part dels altres pobles d'aquesta illa (AMAlcover en cita nou, des d'Andratx a Fornalutx i Alcúdia, pertanyents a la meitat